

Dades del document

Investigador: Anta Ugarte, Javier

Data de publicació: 2011-07-01

Descripció

Setmanari catalanista fundat pels joves romàntics que es reunien a La Jove Catalunya, liderats per Pelai Briz i Francesc Matheu que buscava promoure un catalanisme culte, romàntic i conservador amb la intenció de participar en la regeneració de la literatura i la llengua catalana.

La Gramalla apareixerà l'11 de maig del 1870 publicant-se l'últim expemplar el 10 de setembre del mateix any, el seu format era de quatre fulls amb una periodicitat setmanal, tirant-se a la impremta de L. Fiol al carrer de Sant Simplicí del Regomir. La curta durada de la Gramalla es deurà als greus problemes econòmics per mantenir la publicació, encara que el motiu oficial de la seva clausura serà la epidèmia de febre groga.

Els principals redactors van ser Pere Aldavert, Roca i Roca i Àngel Guimerà i darrera les propostes culturals hi havia també una certa intencionalitat política per transformar el catalanisme literari en un moviment polític que defensés un particularisme descentralitzador i socialment conservador.

La Gramalla reivindicarà el passat medieval gloriós de Catalunya, mostrant-se hereva culturalment del moviment romàntic renaixentista amparat en els Jocs Florals, sent Guimerà un dels seus redactors més destacats.

La Gramalla tindrà una vida curta degut als seus problemes econòmics, però els seus principals redactors seran els que uns pocs mesos després posaran en marxa La Renaxensa

Informació

La Gramalla sorgeix en un context revolucionari en el qual des de la dècada anterior s'estava produïnt un creixent procés reivindicatiu de la diversitat regional d'Espanya enfront del control homogeneitzador d'un Estat que havia pres Castella com a model unificador i en que la caiguda de la monarquia borbònica va desfermar les expectatives d'un canvi de model i d'iniciar un nou procés constitutiu del país a partir de la unió voluntària i confederada de cada una de les regions històriques del país. També cal tenir en compte que en el moment en que apareix La Gramalla gairebé no hi havia revistes en català davant la recent desaparició de Lo Gay Saber o La Barretina, on havien col·laborat futurs redactors de La Gramalla.

Cal senyalar que aquest plantejament era minoritari i per aquest motiu els qui el compartien, liderats per Pere Aldavert i Francesc Matheu, van tractar de popularitzar-lo creant una revista que difongués les seves reivindicacions i idees, aquest serà l'origen de La Gramalla i, més endavant, de La Renaixensa.

La Gramalla va aparèixer com a organ d'expressió d'un sector de membres de la Jove Catalunya, encapçalats per Aldavert, Reventós, Matheu i Thomàs i Bigas, però no es pot dir que representés la opinió de la Jove Catalunya i és molt probable que provoqués la oposició de més d'un membre de la organització.

Gràcies al clima de llibertat que es respirava després de la recent Revolució de Setembre, així com la joventut dels periodistes, dotarà a la revista d'un caràcter més arrauxat i contundent del que posteriorment tindrà La Renaixensa. El posicionament de la revista era en alguns punts propers al republicanisme federalista i clarament contrari a la castellanització de l'Estat.

És important destacar el caràcter nuclear i el reduït nombre de redactors de La Gramalla, ja que el paper de la revista en el seu període històric era el d'actuar d'aglutinant d'un grup d'intel·lectuals i el de definir la seva posició enfront d'altres grups similars, al ser aquest un moment en que la opinió pública encara no comptava en el joc polític i per tant no tenia gaire sentit plantejar-se influir en ella.

La Gramalla permetrà a Aldavert entrar en contacte amb Àngel Guimerà i, malgrat la evident insostenibilitat d'una revista clarament deficitària en el camp econòmic, proporcionarà a Pere Aldavert, Isidre Reventós, Josep Thomàs i Francesc Matheu la experiència necessària per posar en marxa una nova revista que funcionés millor. En concret es van garantir el suport ple de La Jove Catalunya, cosa que no havia succeït amb La Gramalla, van extendre la base de subscriptors i la van ampliar fora de Barcelona, (en els últims mesos de La Gramalla ja havien intentat portar la revista a Tarragona), i van optar per un tó menys arrauxat i polèmic per fer una revista apte per a un públic més ampli. El resultat final serà La Renaixensa.

Descripció d'autors

Estampa de Lluís Fiol (Barcelona)

Bibliografia

Duran i Tort, Carola. ***Pere Aldavert: una vida al servei de l'ideal*** . Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2006.

Duran i Tort, Carola. ***"La Renaixensa", primera empresa editorial catalana*** . Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2001.

Torrent, Joan; Tasis, Rafael. ***Història de la premsa catalana*** . Barcelona, [etc.]: Bruguera, 1966.